

Zwart Amsterdam gaat over mensen en hun verhalen. Over zichtbaarheid.

Het Amsterdam Museum beheert de collectie van de stad, maar wiens verhalen worden daarmee verteld, wie komt er aan het woord en wie niet?

Bij het maken van de tentoonstelling vroegen we Amsterdammers: wie is jouw zwarte rolmodel, en waarom. De beste antwoorden waren de vragen die we terugkregen: wat is zwart? En: ga jij hier iets mee doen, of komt mijn verhaal in de handen van het witte instituut?

En natuurlijk kregen we een hele lijst namen en verhalen. Want genoeg opties, zou je zeggen. En toch zien we nog zo weinig zwarte mensen gerepresenteerd in alle instituten – van de media tot universiteiten en musea. Ook hier in het museum, waar de overgrote meerderheid van de medewerkers wit is.

Zichtbaarheid kun je en moet je opeisen. En tegelijkertijd is die denkwijze ook problematisch. Het legt alle verantwoordelijkheid bij diegene en datgene wat onzichtbaar wordt gehouden. Vraag je eens af waarom mensen en kwesties die er wel degelijk zijn, niet écht worden gezien. Niet alleen zwarte mensen en hun prestaties, ook alle andere overlappende 'minderheidsgroepen'. Daarom is het niet alleen aan ons. Er is ook een taak weggelegd voor het instituut, om plaats te maken.

Om aandacht te besteden aan onderbelichte thema's, gebeurtenissen en personen. Zwart Amsterdam is georganiseerd in het kader van de Black Achievement Month, een initiatief van het NiNsee om een maand lang te werken aan die zichtbaarheid van de positieve bijdrage van zwarte mensen aan onze samenleving.

En ja, waarom maar één maand Black Achievement? Waarom maar één tentoonstellingsproject? Wat gaat dat nou veranderen. Persoonlijk zie ik zowel de maand als deze tentoonstelling als een intensieve periode van implementatie. Alle feedback, input en leermomenten moeten we vasthouden en verwerken in het volgende programma – niet als een speelse, kleurrijke onderbreking van de witte westerse blik. Maar als een noodzaak waar we hard aan werken om vele perspectieven onderdeel te maken van instituten. En dat is geen keuze gebaseerd op de meerwaarde die het brengt, het is de enige optie. Want het alternatief van inclusiviteit, is uitsluiting.

Hoe gaan we met inclusiviteit aan de slag in het museum? We organiseren een debat over de term 'zwart', en de vraag of ras bestaat op zaterdag 22 oktober. Dan de talkshow Black & Proud over representatie in brede zin op zaterdag 29 oktober, en een alternatieve Verjaardag van Sinterklaas op 12 november, de dag voor de intocht. Dit is een eerste stap: het kijken naar de huidige situatie, en het gesprek op gang houden, verschillende meningen horen. Gesprekken over kleur, ongelijkheid en racisme, waar nog te weinig over gepraat wordt.